EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 24.11.2020
COM(2020) 755 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET OCH EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

Utvärdering av tillämpningen av förordning (EU) nr 386/2012 av den 19 april 2012

{SWD(2020) 282 final}

I. BAKGRUND TILL UTVÄRDERINGEN

Immateriella rättigheter hjälper företagare och upphovsmän att utveckla nya, bättre och mer effektiva produkter, tekniker och tjänster. Immateriella rättigheter ger även incitament att ta fram och utbyta akademisk och vetenskaplig forskning, konstnärliga verk och underhållning. Immateriella rättigheter ger uppfinnare, upphovsmän och lokala samhällen ersättning för sitt arbete och bidrag till samhällsutvecklingen. Immateriella rättigheter kan hjälpa små och nystartade företag att söka investeringar och hjälper företagen att expandera och exportera. Ett ökat utbud av produkter blir tillgängliga för fler konsumenter och nya och välbetalda arbetstillfällen skapas[1]. Immateriella rättigheter fungerar som en garanti för konsumenterna när det gäller kvaliteten och ursprunget för de produkter som de köper.

Immateriella rättigheter är särskilt viktiga för EU. Europa står för kunskap, kreativitet och innovation. År 2016 stod sektorer i EU med stor användning av immateriella rättigheter[2] för 82 % av EU:s export, vilket ger ett handelsöverskott på omkring 182 miljarder euro[3]. Patent, varumärken, upphovsrätt, mönster, modeller och geografiska beteckningar skyddar EU:s industri mot kopiering från konkurrenters sida, som inte har investerat i kreativitet, forskning och utveckling. Systemet med immateriella rättigheter ger också skydd mot kriminella organisationer och deras verksamhet, som lurar konsumenter och företag med dåligt tillverkade (och ofta farliga) förfalskade varor. Förfalskade varor kan ha en allvarlig inverkan på konsumenternas hälsa och säkerhet och även orsaka negativa miljökonsekvenser. Kriminella organisationer som sysslar med varumärkesförfalskning och pirattillverkning har en global räckvidd. Det enda sättet att bekämpa dem är därför med gemensamma ansträngningar mellan den offentliga sektorn, den privata sektorn och civilsamhället inom EU, men även i samarbete med tredjeländer.

År 2009 inrättade kommissionen ett informellt nätverk av aktörer inom offentlig och privat sektor som berörs av intrång i immateriella rättigheter, under namnet Europeiska observatoriet för varumärkesförfalskning och piratkopiering (nedan kallat *observatoriet*). De tre huvudmålen var att

- bedöma omfattningen och verkningarna av intrång i immateriella rättigheter i EU,
- förbättra samarbetet mellan de aktörer som arbetar med att skydda och säkerställa immateriella rättigheter,
- utbyta bästa praxis om säkerställande, och
- öka konsumenternas medvetenhet om dessa frågor.

[1] Företag som äger immateriella rättigheter genererar i genomsnitt 29 % högre intäkter per anställd och betalar 20 % högre löner än företag som inte använder immateriella rättigheter – *Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union*, tredje upplagan, EPO och EUIPO (2019).

[2] *Intellectual property rights intensive industries: contribution to economic performance and employment in the European Union*, tredje upplagan, EPO och EUIPO (2019). I OECD:s och EUIPO:s rapport anses industrier med stor användning av immateriella rättigheter vara industrier som har fler än en immateriell rättighet per anställd jämfört med genomsnittet för alla industrier. Enligt rapporten koncentreras industrier med stor användning av immateriella rättigheter främst till tillverknings-, teknik och tjänstesektorn.

[3] *Report on the protection and enforcement of intellectual property rights in third countries*, arbetsdokument från kommissionens avdelningar, 8 januari 2020, SWD(2019) 452 final.

År 2010 uppmanade Europeiska unionens råd kommissionen att vidareutveckla observatoriets befogenheter, arbetsuppgifter och roll[4], vilket ledde till att kommissionen föreslog att observatoriet skulle överföras till Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO).

Enligt förordning (EU) nr 386/2012[5] (nedan kallad *förordningen*) tilldelades observatoriet, nu omdöpt till Europeiska observatoriet för varumärkesförfalskning och piratkopiering, till EUIPO 2012, tillsammans med ett antal uppgifter för att underlätta de nationella myndigheternas, den privata sektorns och unionsinstitutionernas arbete för att bekämpa intrång i immateriella rättigheter. Dessa uppgifter lades till EUIPO:s huvudsakliga uppdrag att förvalta EU:s system för varumärken, mönster och modeller och ge möjlighet till registrering av sådana rättigheter på EU-nivå.

I förordningen anges dessutom att ”när byrån utför sina uppgifter ska den organisera, administrera och främja kallandet av experter, myndigheter och berörda parter som ska samlas under namnet ”Europeiska observatoriet avseende intrång i immateriella rättigheter” (nedan kallat *observatoriet*)”. Den 31 december 2019 bestod observatoriet av 123 företrädare från nationella myndigheter, näringslivet, konsumentorganisationer och civilsamhället samt flera internationella organisationer och institutioner, exempelvis OECD, Världstullorganisationen, Europeiska patentverket, Europaparlamentet och Europol. Tjänstemän från flera av kommissionens avdelningar deltar också i observatoriets möten.

I denna rapport utvärderar kommissionen genomförandet av förordningen och hur den fungerar och bedömer huruvida förordningens ursprungliga mål fortfarande är relevanta och om de uppfylls å ett effektivt och samstämmigt sätt[6]. Rapporten omfattar inte EUIPO:s verksamheter utanför förordningen, dvs. registrering av varumärken, mönster och modeller, eller hur EUIPO fungerar överlag.

Kommissionen inledde utvärderingen 2016. En extern uppdragstagare genomförde en undersökning som offentliggjordes 2018[7]. Den största begränsning som konstaterades i undersökningen var att utvärderingen inleddes för tidigt, eftersom de första resultaten kom mellan 2015 och 2017. För att förbättra utvärderingen utökade kommissionen omfattningen så att den täckte alla verksamheter som bedrivs av EUIPO, fram till den 31 december 2019.

Denna rapport innehåller en sammanfattning av utvärderingens slutsatser. Kommissionen kommer att lägga fram rapporten till Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén. Det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar innehåller en detaljerad förklaring av metoden, referensscenariot och slutsatserna av utvärderingen.

II. RESULTATET AV UTVÄRDERINGEN

[4] Rådets resolution av den 1 mars 2010 om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter på den inre marknaden (2010/C 56/01).

[5] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 386/2012 av den 19 april 2012 om tilldelning till Byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller) av uppgifter i samband med säkerställande av skydd för immateriella rättigheter, inbegripet sammanförande av företrädare för offentlig och privat sektor i ett europeiskt observatorium avseende intrång i immateriella rättigheter (EUT L 129, 16.5.2012, s. 1).

[6] En utvärdering ska göras enligt artikel 8 i förordningen.

[7] Technopolis, *Evaluation of the application of Regulation 386/2012*, 2017: https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/f92d8b87-1dce-11e8-ac73-01aa75ed71a1/language-en

Utvärderingen omfattar en bedömning av förordningen och hur den har genomförts av EUIPO utifrån fem grundläggande utvärderingskriterier: i) ändamålsenlighet, ii) effektivitet, iii) samstämmighet, iv) relevans och v) EU-mervärde.

A. Relevans

Enligt relevanskriteriet undersökes i vilken utsträckning förordningens ursprungliga mål är lämpliga och om de fortfarande är aktuella för dagens behov.

De uppgifter som EUIPO har anförtrotts kan delas in i fyra huvudområden:

1) forskning och kunskapsutbyte om de immateriella rättigheternas roll, antalet intrång och deras effekter samt bästa praxis om säkerställande av immateriella rättigheter och förebyggande av intrång,

2) medvetenhet om immateriella rättigheter, bland annat risker i samband med och negativa verkningar av varumärkesförfalskning och piratkopiering,

3) samarbete mellan myndigheter och mellan myndigheter och rättsinnehavare, bland annat genom att ta fram verktyg och främja tekniker för att stödja säkerställandet av immateriella rättigheter, och

4) samarbete om säkerställande av immateriella rättigheter med varumärkes- och patentbyråer i tredjeländer.

Utvärderingen visade samtliga uppgifter som har anförtrotts till EUIPO är relevanta än i dag.

Det olagliga utbudet på internet och konsumtionen av upphovsrättsskyddat material som filmer, musik och direktsända idrottsevenemang är fortfarande utbrett. Mellan 2012 och 2016 orsakade piratkopiering förluster för EU:s skivindustri på i genomsnitt 200 miljoner euro och 1 300 förlorade arbetstillfällen. Importen av varumärkesförfalskade varor till EU ökade i värde från 85 miljarder euro 2013 (vilket motsvarar 5 % av EU:s sammanlagda import) till 121 miljarder euro (6,8 % av EU:s sammanlagda import) 2016[8], vilket i sin tur ledde till minskade intäkter för företagen, minskade skatteinkomster och färre arbetstillfällen.

De intervjuer som utfördes av uppdragstagaren och återkopplingen från det offentliga samrådet visade att det råder en bred enighet om att de uppgifter som EUIPO tilldelas enligt förordningen är relevanta.

En del berörda aktörer, särskilt vissa aktörer som företräder varumärkesinnehavare, var tveksamma till samarbete med myndigheter i tredjeländer, men 62 % av deltagarna i det offentliga samrådet ansåg att ett sådant samarbete var viktigt. De berörda aktörer som intervjuades av uppdragstagaren var eniga om att ”(…) många varumärkesförfalskade varor kommer från tredjeländer”. De ansåg vidare att ”mer kan göras för att förbättra förståelsen och därmed hantera varumärkesförfalskning i tredjeländer, särskilt i Kina, Sydostasien och Latinamerika.” Varumärkesförfalskning och piratkopiering kan inte hanteras effektivt enbart genom att man agerar på den inre marknaden och bortser från tillverkningsplatser eller

[8] *Trends in Trade in Counterfeit and Pirated Goods*, Illicit Trade, OECD Publishing, Paris/Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet, 2019. Undersökningen i fråga omfattar inte inhemskt tillverkade och konsumerade varumärkesförfalskade och piratkopierade produkter eller piratkopierade digitala produkter som distribueras via internet.

kanaler som används för att distribuera varumärkesförfalskade varor. Förfalskning av europeiska varumärken och olaglig distribution av EU-upphovsrättsskyddat innehåll i tredjeländer skadar dessutom de europeiska företagen.

Alla berörda aktörer var däremot inte lika positivt inställda till EUIPO:s uppgift att främja spårningssystem som bidrar till att skilja mellan äkta och förfalskade produkter. En del privatpersoner var oroliga för personuppgiftsskyddet, medan rättsinnehavarna generellt anser att sådana system är olämpliga för standardisering eftersom det inte finns en lösning som passar alla. Spårningslösningar bör få konkurrera fritt, men små och medelstora företag och konsumenter bör ha lätt tillgång till information om de olika tekniska lösningar som används. EUIPO kan öka medvetenheten och förbättra insynen utan att gynna vissa produkter. Hälften av deltagarna i det offentliga samrådet (54 %) och 82 % av deltagarna i kategorin yrkesverksamma och organisationer anser att myndighetens uppgifter på detta område är viktiga.

Utvärderingen visar inte på några luckor i de uppgifter som EUIPO tilldelas enligt förordningen.

B. Ändamålsenlighet

Kommissionens främsta mål var att säkerställa att observatoriet har den infrastruktur som behövs för att fullgöra sina uppgifter på ett ändamålsenligt sätt. Innan förordningen antogs hade kommissionens avdelningar fem anställda med ansvar för observatoriet. I slutet av 2019 hade EUIPO:s observatorieavdelning 55 anställda. Myndighetens utgifter för verksamheterna enligt förordningen uppgick till 2,4 miljoner euro 2012 och 11,7 miljoner euro 2019.

EUIPO utökade observatoriets nätverk, fyllde i luckor i den tidigare sammansättningen och lade till civilsamhällesorganisationer och ett antal andra organisationer med relevant sakkunskap. I slutet av 2019 bestod nätverket av 123 företrädare, varav åtta representerar konsumenter och andra organisationer i civilsamhället. Myndigheten ser generellt till att nätverket av berörda aktörer medverkar i bred utsträckning i planeringen och genomförandet av dess arbetsprogram. En del berörda aktörer påpekade dock att EUIPO i några få undantagsfall inte tillfrågade dem i tillräcklig utsträckning.

Utvärderingen visade även positiva resultat när det gäller de verksamheter som myndigheten bedriver. EUIPO redovisar sina verksamheter på ett bra sätt, men bör införa övervakningsmekanismer för att uppskatta verksamheternas effekter och lönsamhet, förbättra prioriteringarna och planeringen och stödja framtida utvärderingar.

Uppdragstagarens undersökning visade att EUIPO tydligt bidrar till ett ändamålsenligt skydd av immateriella rättigheter genom att uppnå samtliga mål och agera självständigt gentemot industrin. Likaså anser 43 % av deltagarna i det offentliga samrådet att myndigheten har åstadkommit bra eller mycket bra resultat när det gäller att bidra till skyddet för immateriella rättigheter. Medhållet är större bland yrkesverksamma och organisationer (68 %).

EUIPO har tagit fram en transparent metod för att fastställa antalet intrång i immateriella rättigheter och intrångens effekter, en uppgift som är av grundläggande betydelse. Myndigheten har även forskat i hur industrier med stor användning av immateriella rättigheter bidrar till ekonomin och vilken roll immateriella rättigheter spelar för företagens resultat. Bland många andra aspekter har EUIPO också gett värdefulla insikter i hur vanligt det är att små och medelstora företag har immateriella rättigheter och vilka svårigheter de har att

använda systemet för dessa samt om konsumenters och unga människors uppfattning om immateriella rättigheter och hur de beter sig i förhållande till varumärkesförfalskning och piratkopiering. EUIPO:s omfattande forsknings- och publiceringsverksamhet bidrar till beslutsfattandet på EU-nivå och nationell nivå. De publikationer som EUIPO offentliggör enligt förordningen finns tillgängliga på webben[9]. Myndigheten måste dock förbättra tillgången till sitt omfattande bibliotek. De nuvarande visningarna av publikationerna och sökfunktionerna för detta är inte tillfredsställande-

EUIPO:s publiceringsverksamhet bidrar till att öka medvetenheten. Myndighetens studier nämndes i nästan 2 000 publicerade artiklar och genererade ett värde på 8,3 miljoner euro i motsvarande marknadsföringsvärde. EUIPO har dessutom investerat 1,5 miljoner euro i olika informationskampanjer som har fått bred spridning. Kampanjerna 2018 och 2019 nådde 60 miljoner européer.

EUIPO tillhandahåller utbildning för tjänstemän inom brottsbekämpande myndigheter om hur man bekämpar varumärkesförfalskning och piratkopiering. Utbildningen ges i samarbete med berörda avdelningar för brottsbekämpning hos kommissionen, exempelvis Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och andra EU-organ (t.ex. Cepol, Europol och Eurojust) samt flera nationella och internationella myndigheter och organisationer. Myndighetens utbildningsprogram har fyllt en lucka i utvecklingen av nödvändig sakkunskap. I dag begränsas utbildningen om säkerställande av immateriella rättigheter inte till endast tulltjänstemän. Den når även polistjänstemän, domare och åklagare, och i genomsnitt 97,4 % av deltagarna var nöjda med utbildningen.

EUIPO nådde meningsfulla resultat när det gäller utvecklingen av verktyg för rättighetshavare och brottsbekämpande myndigheter. I slutet av 2019 hade 63 brottsbekämpande myndigheter åtkomst till myndighetens portal för säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter, bland annat samtliga tullmyndigheter i EU, Europol, Olaf och polisväsendet i 17 medlemsstater. Portalen har flera funktioner och samlar bland annat uppgifter som kommissionens avdelningar har inhämtat om tullbeslag vid gränserna, uppgifter om beslag på den inre marknaden som överförts av nationella brottsbekämpande myndigheter och uppgifter från fler än 800 företag.

EUIPO spelare en viktig roll i genomförandet av EU-finansierade projekt i tredjeländer. Det offentliga samrådet och undersökningen visade överlag positiva resultat för myndighetens internationella samarbete, men sämre än inom andra verksamhetsområden. Enligt uppdragstagaren kände ”vissa berörda aktörer inte till observatoriets ansvarsuppgifter i samband med det internationella samarbetet med tredjeländer”. EUIPO bör därför se till att observatoriets företrädare förstärker sitt bidrag till myndighetens verksamheter när det gäller tredjeländer och förbättra uppföljningen.

Enligt förordningen ska medlemsstaterna informera EUIPO om sin policy för säkerställandet av skydd för immateriella rättigheter, tillhandahålla statistiska uppgifter om intrång i immateriella rättigheter och informera om rättspraxis. Myndigheten har kommit överens med medlemsstaternas företrädare om ett förfarande som har förbättrat situationen, men generellt sett kvarstår problemen med insamling av uppgifter från medlemsstaterna, särskilt i fråga om beslag av intrångsgörande varor på den inre marknaden och rättspraxis.

[9] https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications

Överlag har EUIPO genomfört sina arbetsprogram som planerat. En liten andel projekt blev dock försenade på grund av förändrade prioriteringar. EUIPO bör därför se till att alla beslutade projekt stöds av tillräckliga resurser för att kunna fullgöra sina åtaganden.

Det övergripande resultatet av utvärderingen är positivt. Både uppdragstagarens undersökning och återkopplingen från det offentliga samrådet visar ratt EUIPO har bidragit till att förbättra säkerställandet av skyddet för immateriella rättigheter och har uppnått förordningens mål.

C. Effektivitet

Förordningen syftar till att förstärka och utöka observatoriets verksamheter och säkerställa en hållbar finansiering utan kostnader för EU-budgeten. Båda dessa mål uppnåddes genom tilldelningen av observatoriet till EUIPO. Alla myndighetens verksamheter finansieras av de avgifter som användare av EU:s system för varumärken, mönster och modeller betalar. För att fullgöra de uppgifter som myndigheten tilldelas genom förordningen anslår den omkring 5 % av sina årliga utgifter till observatoriet.

Den genomsnittliga budgeten för observatorieavdelningen mellan 2012 och 2019 uppgick till 9,25 miljoner euro, inbegripet genomsnittliga personalkostnader på 3,75 miljoner euro. Utgiftsnivån är jämförbar med liknande EU-organ, till exempel Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN), som fick en positiv utvärdering 2019[10].

Förordningen har gett flera fördelar, bland annat tillgång till objektiva, tillförlitliga och jämförbara uppgifter om värdet på immateriella rättigheter, antalet intrång och deras effekter, de verktyg som gjorts tillgängliga via portalen för säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter, omfattande utbildningsprogram för personal från brottsbekämpande myndigheter och en permanent ram för informationskampanjer som samordnas på EU-nivå. Observatoriet möjliggör även utbyte av information, kunskap och bästa praxis och har en värdefull nätverkseffekt som underlättar gräns- och sektorsöverskridande samarbete. Nätverkseffekten åstadkoms genom att ett stort antal myndigheter och berörda aktörer regelbundet sammanförs inom en stabil och varaktig samarbetsram.

EUIPO ger god valuta för pengarna. De budget- och personalökningar som har genomförts enligt förordningen har lett till förbättrade resultat och verksamhetskostnader som ligger i linje med resultaten och kostnaderna för EU-organ med liknande verksamheter. Ett enda nationellt organ på nationell nivå skulle inte kunna ge samma fördelar på EU-nivå, och företrädare från den offentliga och privata sektorn anser att det är kostnadseffektivt att delta i observatoriets arbete.

Följande konstateras i den utvärdering som genomfördes av uppdragstagaren: ”Den utvärderade förordningen genomfördes på ett effektivt sätt. De berörda aktörerna har skilda åsikter om vissa särskilda aspekter av myndighetens arbete enligt förordningen. De verksamheter och projekt som genomförs av EUIPO anses generellt bidra på ett positivt sätt till att säkerställa skyddet för immateriella rättigheter, öka medvetenheten, samla kunskap och expertis och stärka samarbetet mellan alla berörda aktörer, samtidigt som kostnaderna för observatoriets arbete begränsas till ett minimum (t.ex. tidskostnader). Det finns inga tecken på

[10] Utvärdering av Europeiska centrumet för kontroll av narkotika och narkotikamissbruk (ECNN), 14 maj 2019, COM(2019) 228 final. ECNN hade i genomsnitt 105 tjänster i heltidsekvivalenter per år och en genomsnittlig årlig budget på 16 miljoner euro. Till skillnad från EUIPO:s observatorieavdelning är ECNN en fristående byrå och behöver därför ytterligare personal för stödtjänster (personalledningsresurser, infrastruktur, it-system osv.).

att för mycket resurser har anslagits för observatoriegruppen eller att utgifterna för fullgörandet av de uppgifter som observatoriet tilldelas enligt förordningen är oproportionerligt stora."[11]

Såsom nämns ovan bör EUIPO förbättra övervakningen av de olika initiativens effekter, inbegripet en kostnads-nyttoanalys.

D. Samstämmighet

De uppgifter som EUIPO tilldelas enligt förordningen är ömsesidigt förstärkande och förenliga med det övergripande politiska målet att minska intrången i immateriella rättigheter. Mer faktabaserad kunskap förbättrar utbildningen och medvetenheten om dessa frågor, bättre genomförandeverktyg förstärker samarbetet och effektiviteten, ökade brottsbekämpande insatser bidrar till att bekämpa intrångsgörande produkter och ökad medvetenhet minskar efterfrågan. Insatserna för att minska antalet intrång i immateriella rättigheter inom EU innebär också att man måste nå ut till de länder och regioner som den största delen av varumärkesförfalskningarna kommer från. De synpunkter som har samlats in av uppdragstagaren och det offentliga samrådet visar att det råder ett brett samförstånd om samstämmigheten i de uppgifter som EUIPO tilldelas enligt förordningen.

EUIPO utarbetar och genomför sina årliga arbetsprogram i samråd med kommissionens avdelningar. Myndighetens verksamheter stöder därför kommissionens arbete på detta område, såväl när det gäller upphovsrättsliga frågor som skyddet av den industriella äganderätten (t.ex. patent, varumärken, mönster, modeller eller geografiska beteckningar) och både på den inre marknaden, vid EU:s gränser och i länder och regioner utanför EU. EUIPO stöder flera av kommissionens initiativ på ett värdefullt sätt. Myndigheten genomför exempelvis utbildningsprogram för de experter som utför de förhandsdiagnoser av immateriella rättigheter som kommissionen tillhandahåller till innovativa små och medelstora företag. EUIPO stöder även kommissionens avdelningar genom att underlätta samarbetet mellan rättighetshavare och internetplattformar i kampen mot försäljning av varumärkesförfalskade varor på internet. Myndigheten hjälper likaså kommissionen att anordna verksamheter för tullmyndigheter som inriktas på att stoppa import av varumärkesförfalskade varor. EUIPO kompletterar även kommissionens arbete med att bekämpa piratkopiering via olika databaser och verktyg (Agorateka, databasen över föräldralösa verk osv.). Myndigheten genomför dessutom EU-finansierade projekt om immateriella rättigheter i tredjeländer. De studier som EUIPO offentliggör nämns ofta i EU:s politiska dokument, till exempel strategin för den inre marknaden från 2015, upphovsrättspaketet 2016, uppstartsinitiativet 2016 och paketet för immateriella rättigheter från 2017. Myndigheten har även säkerställt samarbete med berörda EU-organ som Europol[12], Cepol[13] och Eurojust[14], särskilt på utbildningsområdet. Det nära samarbetet mellan kommissionens avdelningar och EUIPO har säkerställt att myndighetens verksamheter ligger i linje med kommissionens prioriteringar. Det är dock viktigt att EUIPO klargör dessa kopplingar för berörda aktörer i sin kommunikation med dessa aktörer.

---

11 Technopolis, s. 70.

12 Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning.

13 Europeiska unionens byrå för utbildning av tjänstemän inom brottsbekämpning.

14 Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete.

E. EU-mervärde

De resultat som har nåtts i och med upprättandet av observatoriet och antagandet av förordningen skulle inte ha varit möjliga utan åtgärder från EU:s sida. EUIPO besitter stor sakkunskap och omfattande resurser, men har också hjälp av de regelbundna bidragen från berörda aktörer och myndigheter på nationell nivå och EU-nivå. Så stora resurser finns inte tillgängliga för medlemsstaters om arbetar oberoende. Medlemsstaterna skulle inte ha haft tillgång till så mycket uppgifter och skulle i synnerhet inte ha kunnat samla in och bedöma uppgifterna enligt en gemensamt överenskommen metod. Resurserna är utspridda på nationell nivå och det saknas en gemensam plattform för samarbete och utbyte av bästa praxis. Detta innebär att de nationella myndigheterna och aktörerna inte skulle ha tillgång till så mycket information och så många verktyg, databaser och stödtjänster som de har för närvarande om inte arbetet samordnats på EU-nivå. De stordriftsfördelar som har skapats genom att alla berörda parter samlats kring EUIPO möjliggjorde en rad initiativ som annars inte skulle ha varit möjliga att genomföra.

Det framgick mycket tydligt av både undersökningen och det offentliga samrådet att de berörda aktörerna anser att förordningen och EUIPO har ett klart mervärde.

Om förordningen upphävs skulle myndighetens tvärvetenskapliga arbetssätt och flerpartssamarbete upphöra. Den EU-omfattande kunskapsbasen och observatoriets nätverkssamarbete skulle upphöra och de nationella myndigheternas börda skulle ökas.

III. SLUTSATSER OCH LÄRDOMAR

Utvärderingen, som bygger på en undersökning och ett offentligt samråd, visar att förordningen fungerar väl och att EUIPO har fullgjort sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt. Utvärderingen visar positiva resultat när det gäller samtliga fem utvärderingskriterier. Det finns dock utrymme för vissa förbättringar på flera områden som anges nedan. Dessa beskrivs närmare i det åtföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar.

EUIPO tog sig an sina nya uppgifter på ett beslutsamt sätt och försåg observatoriet med en stabil infrastruktur när det gäller budget, sakkunskap, möteslokaler, kommunikationsverktyg och andra nödvändiga resurser. Myndigheten har också breddat nätverket av de berörda aktörer som deltar i observatoriets verksamheter och har sett till att de nationella myndigheter som är mest berörda av intrång i immateriella rättigheter deltar både på EU-nivå och på nationell nivå, samtidigt som den har säkerställt att aktörer från den privata sektorn och civilsamhällesorganisationer deltar.

Med hjälp av observatoriets företrädare har EUIPO fullgjort alla uppgifter som omfattas av förordningen. Myndigheten har tagit fram transparenta och objektiva metoder och har regelbundet genomfört värdefull forskning. Den information som produceras av EUIPO och dess partner, till exempel OECD och Europol, anses vara faktabaserad, objektiv, tillförlitlig och gedigen. Informationen ligger till grund för utbildning av personal från brottsbekämpande myndigheter, initiativ och kampanjer för ökad medvetenhet och även brottsbekämpande strategier och politiska åtgärder på immaterialrättsområdet, till exempel stöd till små och medelstora företag. Myndigheten har även tagit fram verktyg för att underlätta insatserna mot varumärkesförfalskning och piratkopiering.

Den ökade importen av varumärkesförfalskade varor till EU innebär att EUIPO:s uppgifter är ännu mer relevanta i dag än de var när förordningen antogs. Myndighetens arbete är

samstämmigt med EU:s övergripande politiska mål att främja innovation, välbefinnande och sysselsättningsskapande. Insatserna för att bekämpa kriminella organisationers olagliga tillverkning och spridning av varumärkesförfalskade varor är också en kamp för konsumenternas hälsa och säkerhet och för efterlevnaden av miljöbestämmelser och sociala bestämmelser. EUIPO:s arbete har ett högt EU-mervärde. Att samla resurser och sakkunskap i ett enda organ på EU-nivå har gjort det möjligt att nå mycket bättre resultat än vad som skulle ha varit möjligt endast på nationell nivå. De verksamheter som EUIPO bedriver enligt förordningen finansieras helt av myndighetens egna intäkter och orsakar därför inga kostnader för EU:s budget. Med hänsyn till begränsningarna hos de tillgängliga uppgifterna visade utvärderingen av EUIPO har använt tillgängliga personalresurser och ekonomiska resurser på ett effektivt sätt.

Utvärderingen visade dock att det finns utrymme för förbättringar. EUIPO bör öka ansträngningarna när det gäller en transparent och omfattande övervakning av de möjliga effekterna, men även av kostnadsnyttan, av sina verksamheter enligt förordningen, särskilt informationsåtgärderna. Myndighetens årsrapporter bör därför ge en god översikt över genomförda verksamheter och resultaten av dessa inom de områden som omfattas av förordningen. EUIPO bör göra företrädare för nationella myndigheter och andra berörda aktörer delaktiga i ett tidigare skede i planeringen av sina verksamheter enligt förordningen. Detta är särskilt relevant för myndighetens verksamheter i fråga om tredjeländer. Utvärderingen visar att de berörda aktörerna inte är helt insatta i myndighetens verksamheter i tredjeländer. Det är också viktigt att EUIPO väger in det allmänna sammanhanget för EU:s politik på det immaterialrättsliga området i planeringen av och informationen om sina verksamheter enligt förordningen Myndigheten bör i synnerhet informera om sina åtgärder i fråga om tredjeländer på ett bra sätt och i linje med kommissionens relevanta politik på området. Tillgången till EUIPO:s värdefulla publikationer kan förbättras, eftersom det nuvarande systemet inte är tillfredsställande. Myndigheten tar på sig allt fler projekt och har därför ibland inte kunnat leverera resultat i tid. Myndigheten bör därför försäkra sig om att tillräckliga resurser anslås för alla projekt i dess årliga arbetsprogram så att den kan infria sina åtaganden. Detta kommer att hjälpa myndigheten att undvika att vissa överenskomna åtgärder försenas till följd av resursbrist. Insamlingen av uppgifter från nationella myndigheter är fortfarande ett problem, och EUIPO bör därför fortsätta att uppmuntra de nationella myndigheterna att dela med sig av relevant information enligt förordningen. Myndigheten bör så långt som möjligt hjälpa medlemsstaternas företrädare i observatoriet att samla in sådana uppgifter på nationell nivå.

Den allmänna slutsatsen av utvärderingen är att förordningen har uppfyllt sina mål. EUIPO:s nära samarbete med medlemmarna i observatoriet och kommissionens avdelningar har underlättat EU-organens, de nationella myndigheternas och rättighetshavarnas arbete med att säkerställa skyddet för immateriella rättigheter.

EUIPO har blivit ett nav för spetskompetens i fråga om intrång i immateriella rättigheter, en central kunskapskälla som utvecklar och utbyter bästa praxis såväl inom EU som internationellt. EUIPO agerar som en samordnande och pådrivande kraft för samarbete mellan nationella myndigheter och rättighetshavare inom EU och bidrar på ett viktigt sätt till kommissionens initiativ på det immaterialrättsliga området, både inom och utanför EU.